

L' ART DEL PAGÉS

Secció doctrinal, agronómica y bibliográfica.

Prestams territorials.

Encara que creyém de tot punt excusat procurar ab nos-
tras escassas forsas demostrar las ventatjas que reportaria
l' establiment de una societat destinada primordialment al
foment del cr dit territorial, no podém menos que manifes-
tar nostra humil opinió sobre l' assumpto ja que ab lo major
inter s nos hem ocupat en ell y que si no consegu m vencer
las dificultats que presenta, al menos nos cabr  la satisfac-
ció de haber fet tot lo que hem pogut pera conseguirho y
considerar m molt recompensats nostres afanys en pr  de
una classe tan digna y honrada y que en tan gran escala
contribu eix   las cargas del Estat y al progrés y benestar
del mateix, com la de propietaris territorials, si altres ab
major intelligencia y millor sort consegueixen nostre objec-
te. Desde luego y ab relació al desarrollo del cr dit se pre-
senta naturalment la comparació ab lo que mereix lo comers
y la industria, abdós en general ofereixen menos garantías
al empleo de capitals que la propietat rústica y urbana y
ab tot los hi es molt mes f cil conseguirlos; la rah  es f cil
de compendre, donchs especialment ab relació   la propie-
tat agrícola, las condicions mateixas que constitu eixen sa
forma d' explotació, y las personals que concorren en los
agricultores en general, dificultan lo Foment y desarrollo de
son cr dit. La inmensa forsa que representa 'l principi ge-
neral de la associació, es casi desconegut d' una gran part
per no dir la totalitat de nostres agricultors y aqueix prin-
cipi font de tota riquesa, es lo que, buscant la forma pr c-
tica   inteligible pera aplicarlo   eixa classe, pot proporcio-
narli l' inter s del capital que representan sas fincas y la
justa remuneració de son treball: trovar aqueixa forma es
la solució del problema.

Avans de tot devém fixarnos en que l' interés que un capital deu devengar, deu ser proporcional al risc en la aplicació del mateix, tot capital empleat ab garantia de fincas lliures, deu percibir un interés menor que empleat en general sobre cualsevol altre garantia, que may pot ser mes sòlida que la que ofereix la propietat absoluta del terreno.

També deu mereixer nostra atenció las épocas ó plassos en que pot lo propietari pagar los interessos del capital que se li facilita, donchs buscar la major comoditat en son pago, es buscar la major probabilitat en lo cumpliment y per lo tant mes precisió en tot càlcul basat en lo ingrés dels mateixos

Lo propietari agrícola (y á ell nos referim sempre, per ser lo que en primer lloch motiva nostre treball y se trova menos desenvolupat son crèdit, además de que, nostras consideracions sobre ell, no altera las del urbà;) molt rarament realisa los productes de sa finca de una sola vegada, generalment, y buscant un terme mitx, percibeix l' import de sas rendas ó lo valor de los productes de sas fincas, en dos plassos anyals, que son per, Juny y Desembre, es á dir al final dels dos semestres, aquesta es donchs la época convenient y mes cómoda pera ell, per efectuar lo pago de sas obligacions; de lo exposat podém deduhir:

1.er Que 'l propietari agrícola ó urbà pot oferir millor garantia en general, que 'l comerciant y que l' industrial.

2.^{on} Que sent millor la garantia per la lley de compensació, deu ser menor l' interés del capital prestat.

3.er Que las épocas ó plassos mes convenientes pera percibir los interessos del préstam es per semestres.

Com hem dit, lo foment del crèdit territorial sols pot obtenirse per medi de la associació, aquesta pot produhir ó un establiment únic en la nació ab privilegi del Estat, ó establiments de crèdit independents de aquest, pera expressarho mes senzillament ó un banch nacional ó un ó diferents regionals.

Es indubtable que la constitució de una societat única en la nació, dedicada al préstam territorial representa una forsa importantíssima y mes si está favorida per los privilegis que l' Estat pot concedirli, consecuenca d' aixó es la major facilitat en colocar los valors que representan son capital, però aixís com en aqueix punt poden aventatjar

á institucions lliures, en cambi ab dificultat pot prestar al pays los serveys que aquestas ultimas. Lo préstam encara que sigui hipotecari es un gran dato pera ser convenient realisar-lo, las condicions personals que concorren en lo prestatari, aixís com la facilitat de tenir coneixement exacte y per no grans intervals de temps del estat de la garantia entregada; aixó que sols pot obtenirse per relacions d' amistat y per medi de delegacions, es molt dificil per no dir impossible en la institució única, en cambi es sumament fácil pera las regionals y no creyém tenir que demostrarho, donchs perfectament se compren al comparar simplement sos radis de acció. Altre dels graves y potser lo major dels inconvenients en los banchs únichs, es la falta de rapidés en sas operacions, consecuencia necessaria de lo anteriorment exposat, si la societat ha de tenir lo plé convenciment de colocar en garantia molt sólida sos capitals.

També es molt de tenir en compte las lleyes forals en un pays en que com lo nostre, existeix endiversos punts lo dret foral.

Igualment ab relació á la rapidés en sas operacions, las institucions de crédito territorial regionals poden portar ventatja á un banch nacional, donchs la comprobació en tota classe de datos sobre las garantías ofertes, es pera ellas cuestió de molt menos temps; igualment pot racionarse respecte á la lley aplicable, donchs precisament la inmensa majoria y potser la totalitat de las operacions que s' efectuen deuen estar conformes ab lo dret foral de la regió. En cambi devém reconeixer que 'ls hi es molt mes dificil la colocació de sos valors, si bé que una vegada generalizadas las operacions y adquirit lo crédito que 's mereixi per la solides y serietat en las realizadas, tota institució regional veuria molt aviat desenvoluparse davant seu un ample y fácil camp d' acció.

Admetent que las institucions de crédito territorial regionals, son las mes convenientes al foment agrícola, sas operacions deuen abarcar totas las que facilitin al propietari la explotació de sas fincas.

Nos permeterém manifestar nostra oposició referent á ditas operacions, procurant tenir en compte que 'l propietari agrícola, en general poch acostumat en assumptos de la índole del que tractém, li es convenient una explicació detallada en forma que sense cap esforç vegi prácticament lo que se li proposa.

Pera constituhir una societat prestamista es indispensable reunir lo capital que cada cas requereixi; com per atendre al desarrollo d' una associació de préstams agrícolas ó urbans, es indispensable contar ab un capital importantíssim, creyém que pera reunirlo deu dividir-se en duas parts la forma de conseguirlo 1.er lo capital de fundació, 2.^{on} lo capital de desarrollo. Lo primer pot reunir-se per medi de la suscripció á cédulas de fundador y donar lloch á la constitució de la societat, aplicant l' import dels dividendos desembolsats als gastos de constitució y tot lo restant á un ó mes préstams hipotecaris, los que sent un actiu en la societat permeten la emisió de «cédulas de garantía» quals condicions d' emisió sigan pura y simplement lo fraccionament del préstam al que están afectes, convertintlos en valor al portador: la colocació dona lloch per l' ingrés d' un nou capital á la constitució de novas hipotécas y aquestas á la emisió de novas séries de «cédulas de garantía» en idéntica forma emesas y d' aquet modo procurar afluïssen á la agricultura 'l capital del rendista y del estalvi.

Los préstams hipotecaris deuen ser amortisables, sino son ruïnosos y aixó sols pot realisarho una institució de crèdit, y á fi de fer veure la ventatja dels mateixos sols devém fixarnos en la següent taula calculada al 6 per 100 d' interés anyal.

Duració del Préstam anys	INTERÉS ANYAL	Total á pagar cada any comprés interessos y amortisació.
5	Sobre 100—6	Ptas. 23'45
10	» » »	» 13'45
15	» » »	» 10'21
20	» » »	» 8'66
25	» » »	» 7'78
30	» » »	» 7'73
35	» » »	» 6'87
40	» » »	» 6'63
45	» » »	» 6'46
50	» » »	» 6'33

Per ella veyém que 'l capital, prestat, pagant per ell durant 50 anys una quantitat de 6'33 pesetas per 100 al any, al final de 50 quedi amortisat lo capital pagats los interessos y res deuriam. Al objecte de fer mes comprensible la forma d' operar, prengué per exemple un capi-

tal de 100 pessetas á préstam amortisable en 10 anys, se-

gons la taula deurém pagar anyalment y per semestres 13'45 pessetas ó siga 'l primer semestre 6'772 1/2 dels que 3 pessetas son interessos y 3'772 1/2 se destinaran á pago de capital, de modo que al fi del primer semestre sols devém 96'278 pessetas ó siga 96'28 y per lo tant en lo semestre immediat l' interés que es lo 6 per 100 sobre 96'28 no importa mes que 2'888 y per lo tant podém amortisar 3'834 pessetas no quedant en deure al fual del primer any mes que 92'44 pessetas d' igual manera al final del según sols devém 84'42 y successivament al desé any queda extingit lo deute donchs en cada pago es major la part que á amortisació se destina.

Lo pago d' un deute en aquesta forma es indubtablement molt útil, y la ventatja es major encara si se combina 'l pago de las anyadas, ab un segur sobre la vida, donchs en aquet cas, queda estingit lo deute á la mort del prestatari; en efecte, suposém que contractém á la edat de 35 anys un préstam hipotecari amortisable, al interés del 6 per 100 anyal y per 50 anys, y al mateix temps contractém ab una companyia de segurs sobre la vida que, á la mort del prestatari vinga mediant una prima anyal la companyia de segurs obligada al servey de la obligació contreta en lo contracte de préstam, en aquet cas pagarem anyalment, per interés y amortisació del capital prestat que fixarem en 100 pessetas 6'33 pessetas y com prima de segur 2'44 pessetas lo que importa en junt 8'77 pessetas; si ocorregués nostra mort avans del plasso fixat de 50 anys, queda de fet lliurada la finca hipotecada, donchs lo pago del préstam corre á càrrech de la companyia asseguradora y d' aquest modo no sols deixém lo patrimoni lliure, sino que además vencém l' inconvenient que per aquestas operacions ofereixen, las substitucions y fidecomisos tan generals en Catalunya.

Si 'l préstam es per 25 anys, pagarem 7'78 pessetas per cada 100 pessetas, en concepte d' interessos y amortisació y com prima de segur 1'23 pessetas, lo que importa en total 9'01 per 100.

També deuen ser operacions á que se dediqui una societat de crédit territorial, lo préstam sobre cullitas realizadas, establiments de magatzems de depósit y lo descompte de pagarés y lletras, á lo qual pot perfectament atendre's dins de certs límits, sols aplicant lo capital provinent de la dife-

rencia entre las épocas de cobro y pago de las obligaciones de la societat y sens utilizar lo talò de crèdit: lo que permetteria encara major amplitut en las operacions. Excusém dir que en tota operació deu presidir lo criteri de ser renovable cas de no desmereixer la garantia, sense que aquesta constituís una obligació pera la societat.

Totas las operacions citadas y la manera de fundar y desarrollar una societat de crèdit territorial, creyém haver trovat la forma d' efectuarho y comptant ab la hospitalitat y benevolensa de L' ART DEL PAGÉS, potser tinguém la honra de demostrarho publicant nostre projecte de «estatuts pera una societat anónima de crèdit territorial.»

JOAQUIM DE MIQUEL

Plá del Panadés, Juliol de 1890.

Secció de noticias agrícolas.

Gremi de Pagesos de Sabadell y sa Comarca.—Demá, diumenje, á quarts de deu del matí, hi haurá reunió general de Delegats, en lo «Foment Industrial, Mercantil y Agrícola» pera ultimar tots los detalls referents á la «Manifestació agrícola» que per la Festa Major vinenta deu verificarse, ab motiu de la instalació de la «Caixa Rural», nombrantse 'ls «Caps de Colla» pera la mellor organisació y bon ordre de la esmentada professó civich-agrícola.

En vista de la bona acullida ab que s' ha rebut la idea per part de tothom, es de creure que 'ls acorts presos se realisarán á la perfecció, excedintse en lo cumpliment de sos compromisos, quins los contregan davant de la Societat.

Mercats, firas y cullitas.

Berga 12.—Desde aquesta població diuhen que 'ls habitants de la vila de Camprodon no recorden haver vist may en aquesta época del any una nevada con la que caygué en las vehinas montanyas d' aquella vila 'l dia 7 del actual. Lo fret se deixa sentir en la mateixa ab igual intensitat que en lo rigor del hivern.

La nevada ha perjudicat molt á las cullitas pendants.

Figueras 14.—Ha terminat ja en aquesta comarca la sega de cereals, obtenintse una cullita relativament bona, sobre tot si se té en compte 'ls temors que de perdre-la en absolut se tenia.

La segona cullita coneguda ab lo nom de *tardantias* se presenta bé, sobre tot lo blat de moro.

Lo que sembla dona ja que pensar molt, son las vinyas; porque son varias las que, apesar dels costosos y repetits medis empleats, presentan senyals d' una próxima mort.

Si aixó se va extenent, com se tem, á la generalitat de nostres vinyats será una desgracia que dificilment podrá remediarse y será indubtablement la miseria de molts propietaris que han empleat cuantiosas sumas en la conservació de sas vinyas.

La Bisbal 13 —Lo mercat d' avans d' ahir estigué animadíssim, com no haviam vist d' algunas setmanas ensá. Lo dia se presentá hermós, desde las primeras horas del matí, seguint lo bon temps fins al caure de la tarde, que comensá á bufar un fort vent del Nort, y després lo Cel nos regalá una abundant pluja que durá tota la nit del divendres y la matinada del dissapte.

Segons sembla la alegria que havia causat la sega als culliters, creyent que tots los cereals existirian en abundancia, ara al batre quedan desilusionats; donchs los grans donan un resultat molt menos satisfactori que en l' any passat, especialment lo blat.

Olot 13.—Ab verdader fret comensá la setmana que acaba de transcórrer, cosa verdaderament rara en lo temps que 'ns trovém.

La setmana passada las plujas dificultáren las operacions de la sega.

Puigcerdá 13.—Apenas havia desaparegut per complert la neu que 'l diumenje últim coroná las altas montanyas vehinas, cuant torná á repetir-se 'l temporal de plujas, en la tarde del dijous, quedant de nou nevadas las montanyas, y despertantse també lo fret, majorment ab la borrasca que durant lo dia d' ahir dominava en lo Vall de Carol.

Aquesta inconstancia del temps te entretinguda la cu-llita del ségol, encara no del tot disposat pera procedir á la sega.

Vich 12.—Lo diumenge últim, precedintla una calamarsada, que durá pochs moments, y que seguí molta terra, havent empero, en general, causat, gracias á Deu, poch perjudici, caygué una abundosa pluja, que repetí á la nit d'ahir á avuy. Bé haurá vingut per las tardaneries que comensavan á sentir aixut.

Lo dilluns al matí, l'endemá de la calamarsada, aparegueren blanques las cimas dels Pirineus.

Nostres blats, si be, generalment parlant, un xiquet massa clars, segons la dita de nostres pagesos son bastant grans. La sega, per conseqüencia de la poca elevació de temperatura que sovint hi ha hagut aquets dias, ha vingut molt tardana, y axis es que'ls forments encara no están ben assahonats y sechs pera que'l volant ne passi.

CALENDARI PATOLOGICH-AGRÍCOLA.

JULIOL

Clorosis ó grogor del cep.—Pera combatre aquesta malura que ataca á las vinyas, esgroguehintse 'ls ceps, s' usa 'l sulfat de ferro (caparrosa verda) dissolt en aygua á una proporció del 10 per 100. S' aplica obrint clots circulars distants de la soca y poch fondos y omplintlos després del líquit ferruginós, en los mesos de Juny, Juliol y Agost.

IMPRENTA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, MOLAS, 31.—BARCELONA